

เรื่องเล่า อาถรรพ์ กรุงเทพฯ

เผยเบื้องหลังอาถรรพ์ลับ...
ที่ทำให้บ้านเมืองวุ่นวาย
ไม่รู้จบ

• ไทรทพ หมีนเสนจันรดา •

เรื่องเล่า อาคาร กรุงเทพฯ

• ไทรพท หมีนแสนจันทร์ดำ •

เรื่องเล่า อาถรรพ์กรุงเทพฯ ไกรภพ หมื่นแสนจันทร์ดำ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ไกรภพ หมื่นแสนจันทร์ดำ.

เรื่องเล่า อาถรรพ์กรุงเทพฯ.--กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา, ๒๕๕๗.

๒๕๖ หน้า.

๑. กรุงเทพฯ--ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

๙๕๙.๓๑๑

ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๑๕-๒๔๑๘-๐

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ

นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก สำนักพิมพ์เจ้าพระยา

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์เจ้าพระยา

๘๑ ถนนเสรีไทย

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

โทรศัพท์ ๐๘๖ ๓๓๐ ๖๓๑๗ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๑๗๑๗

พิมพ์ที่

บริษัท คอนเซ็ปท์ พรินท์ จำกัด

๔๒ ซอยจันทน์ ๔๓ แขวง ๓ ถนนจันทน์

แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท อมรินทร์ บิ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

๑๐๘ หมู่ที่ ๒ ถนนบางกรวย-จตุรนต์

ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๓ ๙๙๙๙ โทรสาร ๐ ๒๔๔๙ ๙๕๖๑-๓

Homepage : <http://www.naiin.com>

ISBN 978-616-15-2418-0

ราคา 199 บาท

หากผู้อ่านพบหนังสือของสำนักพิมพ์เล่มใดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษ
สลับกัน หน้าหนังสือขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์ สำนักพิมพ์ยินดี
รับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้แก่ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือมาที่
สำนักพิมพ์เจ้าพระยา โทรศัพท์ ๐๘๖ ๓๓๐ ๖๓๑๗

คำนำสำนักพิมพ์

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ภายในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของไทยเรานั้น ได้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมามากมาย

โดยเฉพาะเหตุการณ์ทางการเมืองที่ทำให้เกิดการชุมนุมและความวุ่นวายหลายต่อหลายครั้ง ผู้คนต้องสูญเสียชีวิต บ้านเมืองเกิดความเดือดร้อนไปทั่ว

แต่แท้จริงแล้วเหตุการณ์เหล่านี้ใช้ว่าจะเพิ่งเคยเกิดขึ้น และใช้ว่าจะเกิดขึ้นโดยปราศจากสาเหตุใด

เพราะเหตุการณ์เหล่านี้ที่เกิดขึ้นได้นั้น
ล้วนย่อมมีสาเหตุอยู่เบื้องหลัง

“เรื่องเล่า อาถรรพ์กรุงเทพฯ” ได้บอกเล่าเรื่องราวในประวัติศาสตร์ตำนานต่างๆ และความลึกลับที่เกิดขึ้น อันอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้กรุงเทพมหานคร ประสบกับความวุ่นวายและเหตุนองเลือดในยุคปัจจุบัน

ปรารภนาดี
บรรณาธิการ

คำนำ

ผู้เขียนไม่ใช่คนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด แต่มาใช้ชีวิตและเวลาส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ ตั้งแต่จบชั้นมัธยมจนถึงปัจจุบัน

เป็นเรื่องโชคดีที่บังเอิญมีที่พักและที่ทำงานอยู่ใกล้สถานที่สำคัญของกรุงเทพฯ หลายแห่ง บริเวณเกาะกรุงรัตนโกสินทร์และข้ามฝั่งท่าพระจันทร์ ไปยังบางกอกน้อย อรุณอมรินทร์ ในช่วงที่เวลาเร่งรีบรถติดตอนเลิกงานก็ไม่จำเป็นต้องเร่งรีบกลับบ้านตรงตามเวลา หรือทนแออัดเบียดเสียดกับผู้คนบนรถโดยสาร และทนกับรถติดเป็นเวลานานๆ ใครที่เป็นคนกรุงเทพฯ เมื่ออยู่ดีกว่าปีที่แล้วก็คงจะทราบดีว่าสภาพบ้านเมืองและการจราจรในช่วงเวลานั้นเป็นอย่างไร

ที่สำคัญในช่วงที่เลิกงานและไม่รู้จะไปไหนทำให้ผู้เขียนมีเวลาเตร็ดเตร่ไปตามสถานที่ต่างๆ บริเวณใกล้ๆ ที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นหอศิลป์ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร หอศิลป์แห่งชาติ แผงหนังสือสนามหลวง ตลาดนัดร้านค้าหลังกระทรวง ร้านหนังสือแถวท่าพระจันทร์ และอีกหลายต่อหลายแห่ง

บ่อยครั้งที่เดินออกจากโรงพิมพ์ในช่วงใกล้ค่ำและแวะเข้าไปที่โรงเก็บเรือพระราชพิธีที่อยู่ใกล้บ้าน ชมความงดงามและวิจิตรพิสดารของศิลปะที่ผสมผสานกับตำนานเรื่องราวสวรรค์ ที่เชื่อมโยงกับการพระราชพิธีต่างๆ

“เรื่องเล่า อาถรรพ์กรุงเทพฯ”

เผยเบื้องหลังลับที่ทำให้บ้านเมืองวุ่นวายไม่รู้จบ

เป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่คุณเขียนมีความตั้งใจที่จะเขียนนานแล้วหลังจากเห็นบางสิ่งที่ผิดพลาด และบางสิ่งพยายามที่จะบอกกล่าว ในขณะที่บางสิ่งก็บอกว่า “ปล่อยให้มันเป็นไป อะไรจะเกิดมันต้องเกิด...”

จนกระทั่งเวลาผ่านไปหลายปี และเกิดเหตุการณ์วุ่นวายต่างๆ ขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้หลายต่อหลายครั้ง จนกระทั่งถึงจุดที่บ้านเมืองวิกฤตทางการเมืองและหาทางออกไม่ได้ ด้วยเหตุที่ว่า การนำเสนอแนวคิดในประเด็นที่เกี่ยวกับสิ่งที่เกินจริง เร้นลับ อาถรรพ์ ถ้าข้อมูลไม่มากพอ หรือสำนวนไม่น่าเชื่อถือ ผู้คนก็จะเห็นว่าไร้สาระและวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางลบ

กระทั่งเมื่อเห็นว่าคุณคนสมัยใหม่เริ่มหันมาสนใจในเรื่องราวไสยศาสตร์ ความเชื่อ และเรื่องราวเหนือจริงที่นำมาผนวกกับชีวิตในสังคมโลกได้ ก็ถึงเวลาที่จะได้นำเรื่องราวที่คุณเขียนเห็นว่าเป็นประเด็นอาถรรพ์และน่าจะเป็นอีกหนึ่งในหลายๆ สาเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องราววุ่นวายในโลกจริงของมนุษย์

แรกทีเดียวว่าจะนำเรื่องที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเมืองโดยเฉพาะ นั่นคือการออกแบบที่ผิดพลาดของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

ซึ่งสืบเนื่องมาจากการเข้าใจผิดในการพยายามที่จะใช้สิ่งก่อสร้างในส่วนต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่คนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่คิดแต่เพียงว่า เมืองหลวงนั้นมีแต่ผู้คนในสังคมอยู่อาศัยและแก่งแย่งกันทำมาหากิน แม้หลายคนจะเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระพุทธรูปบูชาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว

จิตใจ แต่หลายคนก็คงไม่รู้ว่านอกจากนั้นแล้วยังมีสิ่งที่ยังมองไม่เห็นอีกมากมายที่ใช้ชีวิตควบคู่ไปกับสังคมคนและเกี่ยวเนื่องกันไปอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ บ่อยครั้งที่ส่งผลกระทบทำให้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายต่างๆ เกิดขึ้น

ครั้นเมื่อเขียนต้นฉบับจนเกือบเสร็จครบเล่ม เกิดมีเสียงกระซิบบอกถึงข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นสำคัญของเรื่องราวและเหตุการณ์วุ่นวายทั้งหมดที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เขียนถึงกับตกตะลึง นึกไม่ถึง ด้วยเหตุที่เขียนหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มาหลายเล่มและพอทราบเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี

ส่วนจะเป็นเรื่องอะไรนั้น ให้ผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องเปิดอ่านและลำดับเรื่องราวเหตุการณ์และใช้วิจารณญาณทบทวน ไตร่ตรองว่าเท็จจริงหรือมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

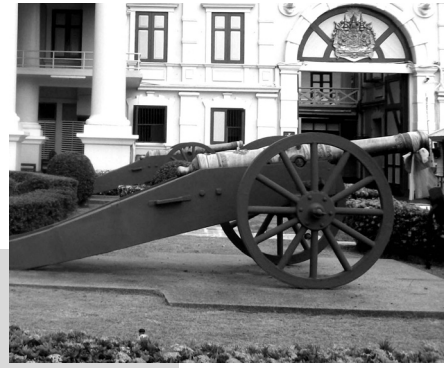
และประเด็นสำคัญ คือบทแรกของหนังสือเล่มนี้

ส่วนเรื่องอื่นๆ บทอื่นๆ ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญอยู่มาก แต่ไม่ชวนให้ตกใจเท่ากับบทแรกที่คนกรุงเทพฯ ทราบกันเป็นอย่างดี ว่ามีเหตุ มีผล และเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ใด

ไกรภพ หมื่นแสนจันทร์คำ

สารบัญ

ถ้าวรชกาลที่ ๕ จะไม่สบพระทัยในบางอย่าง
ถ้าวอนุสาวรีย์นี้มีอาถรรพ์และถูกกลั่นแกล้ง
แล้วการเมืองไทยก็เกิดเหตุวุ่นวายต่อเนื่อง
อาถรรพ์สี่แยกคอกวัวให้เกิดเหตุกรณีทุ่งใหญ่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ วันนักศึกษาฆ่าวิปโยค
ปืนใหญ่โบราณกับอาถรรพ์ที่รอกำทอม
เพราะเหตุใดจึงเกิดมีกรณีสังหารโหด ๖ ตุลา
พระแก้วมรกตกับตำนานเล่าขานอัศจรรย์
อาถรรพ์พระพุทธรูปเรื่องจริงในประวัติศาสตร์
อาถรรพ์หลักเมืองและพระพรหมเอราวัณ
หนุ่มคลั่งเคียดบุกทุบหัวมหาพรหม
เชื่อว่าเรื่องนี้ไม่มีเบื้องหลัง
เมืองยักษ์เมืองไทยแลยักษ์สองวัดวิวาทกัน
สมเด็จพระนเรศวรฯ ทรงแก้อาถรรพ์ละแวก
ถ้าวเป็นเพราะเหตุไม่ต้องพระราชประสงค์

๘

๑๖

๒๘

๕๐

๖๔

๘๒

๑๐๖

๑๒๐

๑๖๔

๑๘๐

๑๙๔

๒๐๖

๒๓๐

๒๔๔

ถ้าวรชกาลที่ ๕ จะไมสบพระทัย ในบางอยาง

เรื่องราวเกี่ยวเนื่องกับพระกฤษฎาภินิหาร
ของพระองค์ถูกนำมาเล่าขาน
ในหมู่เหล่าผู้คนในยุคสมัยอยู่เสมอ

▲ รัชกาลที่ ๕ และพระราชโอรสที่พระองค์
โปรดปราน

▲ ถนนราชดำเนินในช่วงเวลาต่อมา แลเห็นอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยอยู่เบื้องหลัง

◀ ถนนราชดำเนินเมื่อแรกสร้าง สมัยรัชกาลที่ ๕ บริเวณสนามหลวงสู่พระบรมมหาราชวัง บรรยากาศเต็มไปด้วยความร่มรื่น

ถนนราชดำเนิน เป็นถนนสายสำคัญสายหนึ่งในกรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ ถนนราชดำเนินเป็นถนนที่โปรดให้สร้างขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๔๒ เพื่อเป็นที่เสด็จพระราชดำเนินระหว่างพระบรมมหาราชวังกับพระราชวังดุสิต เพื่อความสง่างามของบ้านเมือง แลเพื่อให้ประชาชนได้เดินเที่ยวพักผ่อน จึงมีพระราชประสงค์ให้สร้างถนนราชดำเนินให้กว้างที่สุด และให้สองฟากถนนเป็นที่ตั้งวังและสถานที่ราชการใหญ่ๆ มิให้สร้างตึกแถว หรือร้านเล็กๆ ซึ่งจะทำให้กลายเป็นย่านการค้า

เรื่องแนวคิดที่จะตัดถนนราชดำเนินและที่มาแห่งคำว่า “ราชดำเนิน” อ้างถึงพระราชหัตถเลขาถึงกรมหมื่นนครสวรรค์ฯ ซึ่งยังดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงนครบาล วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๒ (ร.ศ. ๑๘๘) ดังนี้

“...มาลเบอเรอ (Marlborough) ก็อยู่หน้าเบ็คกิงฮัม (Buckingham Palace) ถนนก็เช่นเดียวกัน เพื่อป้องกันเหตุขัดขวางจากประชาชน และให้

ประชาชนมีที่ดินถูกเวนคืน เพื่อตัดถนนได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน แต่จะ
ทดลองตัดถนนโดยวิธีชดใช้ค่าที่ดินให้กับราษฎร...เพื่อเป็นทางเสด็จ
พระราชดำเนินวังสวนดุสิตด้วย โดยทรงพระราชทานนามถนนราชดำเนิน
ตามอย่าง Queens Walk ใน Green Park”

ส่วนถนนราชดำเนินนอกได้แบบอย่างการก่อสร้างจาก “ถนนซองปี
เอลิเซ่” ในกรุงปารีส ฝรั่งเศส

สาเหตุของการตัดถนนเนื่องจากมีพระราชดำริว่า ท้องที่ตำบลบ้าน
พานถมถึงท้องที่ตำบลป้อมหักกำลังดัดสกรเป็นที่เรือกลสวนเบญจกิติ อยู่ระหว่าง
ถนนพยุหยาตรา (ถนนนครสวรรค์) กับถนนสามเสนยังไม่เป็นที่สมบุรณ์ทัน
เสมอท้องที่ตำบลอื่น เพราะยังไม่มีถนนหลวงที่จะทำให้ประชาชนทำการ
ค้าขายสะดวกขึ้น

ครั้งนั้นรัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาเทเวศรวงศ์-
วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการและอธิบดีกรมสุขาภิบาล เป็นพนักงาน
จัดสร้างถนนราชดำเนินดังกล่าวขึ้น เมื่อการแล้วเสร็จทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดถนนราชดำเนินนอก สะพานมัฆวาน
รังสรรค์ เนื่องในโอกาสกษัตริย์เฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕๐ พรรษา ใน
พ.ศ. ๒๔๔๔ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างถนนราชดำเนินกลางตั้งแต่สะพานเสี้ยว
ตรงไปข้างคลองบางลำพูต่อกับถนนราชดำเนินนอก จึงโปรดเกล้าฯ ให้
เรียกถนนราชดำเนินช่วงแรกว่า “ถนนราชดำเนินนอก”

ต่อมา มีการก่อสร้างถนนราชดำเนินใน มาจดถนนหน้าพระลาน
โดยสร้างขยายแนวถนนจักรวรรดิ วังหน้าเดิม เริ่มจากมุมถนนหน้าพระ

ลานและถนนสนามไชย มาบรรจบกับย่านริมสนามหลวงด้านตะวันออก
ไปบรรจบถนนราชดำเนินกลางที่สะพานผ่านพิภพลีลา แล้วเสร็จใน
พ.ศ. ๒๔๔๖

ถนนราชดำเนินประกอบด้วยถนน ๓ สาย ได้แก่

❖ ถนนราชดำเนินใน (Thanon Ratchadamnoen Nai) อยู่ในท้องที่
แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร มีระยะทางตั้งแต่ถนนหน้าพระลาน
เลียบบสนามหลวงด้านทิศตะวันออกขึ้นไปทางทิศเหนือ จนถึงสะพานผ่าน
พิภพลีลา

❖ ถนนราชดำเนินกลาง (Thanon Ratchadamnoen Klang) อยู่ในท้อง
ที่แขวงตลาดยอดและแขวงวัดบวรนิเวศ เขตพระนคร มีระยะทางตั้งแต่
สะพานผ่านพิภพลีลา ไปทางทิศตะวันออก ผ่านทางแยกคอกวัว อนุสาวรีย์
ประชาธิปไตย และป้อมมหากาฬ สิ้นสุดที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ

❖ ถนนราชดำเนินนอก (Thanon Ratchadamnoen Nok) มีระยะทาง
ตั้งแต่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในท้องที่แขวง
บ้านพานถม เขตพระนคร ตัดกับถนนวิสุทธิกษัตริย์ (ทางแยก จ.ป.ร.) เข้า
สู่ท้องที่แขวงบางขุนพรหม ตัดกับถนนกรุงเกษม (ทางแยกมัสلمان) เข้าสู่
ท้องที่แขวงดุสิต เขตดุสิต จากนั้นตัดกับถนนพิษณุโลก (ทางแยกสวน
มิสกวัน) และมุ่งไปทางทิศเดิมจนถึงถนนศรีอยุธยา (ทางแยกหน้าลาน
พระบรมรูปทรงม้า) มาจนถึงถนนราชดำเนินบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ
และลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ (จุดตัดระหว่างถนนราชดำเนินกลาง
และราชดำเนินนอก)

รัชกาลที่ ๕ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยอีกพระองค์หนึ่งที่ประกอบ
พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ใหญ่หลวงแก่บ้านเมืองนานัปการ

และเป็นพระมหากษัตริย์ที่ประชาชนชาวไทยเคารพรัก เทิดทูนมากถึงกับขนานนามพระองค์ว่า “พระปิยมหาราช” ทั้งเป็นที่ทราบกันดีว่าแม้พระองค์จะเสด็จสวรรคตไปนานแล้วก็ตามที่ ดวงพระวิญญาณของพระองค์ยังทรงห่วงใยอาณาประชาราษฎร์ ทรงคอยปกปักรักษาแลพสกนิกรให้มีความสุขความเจริญ และไม่ให้มีเภทภัยร้ายแรงมาคุกคามบ้านเมือง

เรื่องราวเกี่ยวเนื่องกับพระกฤษฎาภินิหารของพระองค์ถูกนำมาเล่าขานในหมู่เหล่าผู้คนในแต่ละยุคสมัยอยู่เสมอ

หลังจากที่ถนนราชดำเนินสร้างแล้วเสร็จเป็นช่วงที่รัชกาลที่ ๕ เสด็จสวรรคตไปในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ชาวกรุงเทพมหานครหรือเรียกขานในยุคนั้นว่า “บางกอก” ได้มีโอกาสใช้ชีวิตอยู่ในช่วงที่บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองยุคหนึ่ง

ช่วงสมัยรัชกาลที่ ๖ ถนนราชดำเนินกลางยังคงรักษาลักษณะแบบเดิมที่ถูกสร้าง คือเป็นแบบเดียวกับถนนราชดำเนินนอก กล่าวคือ มีถนนสายใหญ่ตรงกลาง คั่นด้วยบาทวิถีปลูกต้นไม้สองก้าน และมีทางเล็ขนาบข้าง เป็นถนนสายรัมนั้นที่ค่อนข้างว่างเปล่า นานๆ จะมีผู้คนสัญจรผ่านไปมาสักครั้ง เนื่องจากสมัยนั้นสองข้างทางไม่มีร้านค้า

กระทั่งช่วงปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญบนถนนราชดำเนิน เมื่อจอมพล ป.พิบูลสงครามขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องการปรับแต่งถนนราชดำเนินให้ดียิ่งขึ้นไปกว่าเดิม จึงเวนคืนที่ดินให้แก่บรรดาผู้คนที่อยู่อาศัยบริเวณถนนดังกล่าวไปหาที่อยู่ใหม่

จากนั้นจึงได้ทุบถนนราชดำเนินที่มีมาแต่ดั้งเดิมทิ้ง และขยายพื้นที่ถนนขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตกว้างขวางขึ้นเพื่อต้อนรับแขกชาวต่างประเทศ บ้านเรือนทั้งสองฝั่งที่เคยมีก็ให้รื้อถอนออกไป แล้วสร้างตึกอาคารสมัยใหม่ขึ้นมาแทน

▲ ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดน้ำท่วมใหญ่ขึ้น และบริเวณถนนราชดำเนินก็ถูกน้ำท่วมด้วย

“...ตัวถนนก็ถูกรื้อของเดิมทิ้งกลายเป็นถนนสายใหญ่สายเดียว ตัดต้นมะฮอกกานีทั้งหมด กลางถนนทำเกาะกลางปูลด้วยกระเบื้องลายสี่ ส่วนอาคารใหญ่โตสองข้างทางมีไว้ให้เช่า...”

จากจดหมายเหตุและบันทึกต่างๆ ของผู้คนและนักเขียนในสมัยนั้น กล่าวกันว่า ตึกที่สร้างขึ้นใหม่บนถนนราชดำเนินนั้นดูงามสง่าสวยงาม คึกคักดีศรีเป็นที่เจิดหน้าชูตาของบ้านเมือง ภายหลังมีผู้คนมาเช่าทำเปิดห้างร้านและทำกิจการต่างๆ จำนวนมาก เป็นต้นว่า

ตรงหัวมุมตึกแถวส่วนแรกขวามือด้านผ่านฟ้าฯ เป็นที่ตั้งของห้างสรรพสินค้าที่ใหญ่ที่สุดของเมืองไทยสมัยนั้น มีชื่อว่าห้างไทยนิคม ชั้นล่างสุดเคยเป็นโรฟิโนไนท์คลับ โรงแรมสุริยานนท์ ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงแรมมาเจสติก” มีไนท์คลับที่ด้านข้างชื่อว่า “คิงส์เฮฟเว่น” เจ้าไชยณรงค์ ณ เชียงใหม่ ก็มาเปิดร้านอาหารและบาร์ มีไนท์คลับอีกแห่งหนึ่งชื่อ “อเล็กซานดร้า ไนท์คลับ” และบาร์คาเฟ่ ก่อนที่จะมีการสร้างตึกกองสลาก กรมโฆษณาการ เป็นสถานีวิทยุที่ใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น

ส่วนอีกฝั่งหนึ่งเป็นโรงแรมรัตนโกสินทร์ ธนาคารนครหลวงแห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งขึ้นมาเป็นธนาคารแห่งแรกคู่กับถนนสายนี้ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ปัจจุบันนี้ก็ยังตั้งอยู่เพื่อบริการลูกค้า ภายหลังต่อมามีเชิบบงไนท์คลับมาตั้งอยู่ข้างๆ ธนาคาร

ตรงสี่แยกคอกวัวมีการสร้างตึกขึ้นตรงนั้นปรากฏว่าพอสร้างแล้วพัง และพอพังแล้วก็สร้างตึกใหญ่เป็นห้างสรรพสินค้าของทางราชการมีชื่อย่อว่า อ.จ.ส. ชั้นบนของตึกเป็นที่ตั้งของสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ตรงถนนดินสอมีโรงพยาบาลนครหนึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น “พาราไดส์”

ด้านหลังตึกของถนนราชดำเนินกลางมีบ้านเรือนของผู้คนอยู่อาศัย และมีต้นไม้ขึ้นรกครึ้ม ซอยแรกชื่อตรอกสาเก ซึ่งมีพวกหญิงโสเภณีซึ่งถูกไล่ที่มาจากถนนราชดำเนินย้ายมาตั้งสำนักอยู่โดยเฉพาะที่ถนนแพ่งสรรพศาสตร์ จนบริเวณนั้นกลายเป็นที่อยู่ของเหล่าโสเภณีแทบทั้งหมด โดยโสเภณีชั้นดีหน่อยจะอยู่บ้านเช่าเป็นหลัง ขณะที่พวกชั้นรองลงมาก็จะอยู่ห้องแถว...

คุณว่าจะเกิดอะไรขึ้น เมื่อถนนราชดำเนินสายที่รัชกาลที่ ๕โปรดปรานและมีพระราชประสงค์สร้างไว้สำหรับ “...เสด็จพระราชดำเนินระหว่างพระบรมมหาราชวังกับพระราชวังดุสิต เพื่อความสง่างามของบ้านเมืองและเพื่อให้ประชาชนได้เดินเที่ยวพักผ่อน จึงมีพระราชประสงค์ให้สร้างถนนราชดำเนินให้กว้างที่สุด และให้สองฟากถนนเป็นที่ตั้งวังและสถานที่ราชการใหญ่ๆ มิให้สร้างตึกแถว หรือร้านเล็กๆ ซึ่งจะทำให้กลายเป็นย่านการค้า...”

ครั้นเมื่อพระองค์เสด็จสวรรคตได้ไม่นาน ผู้คนรุ่นหลังก็เปลี่ยนแปลงการปกครอง ปฏิวัติบ้านเมืองสู่สังคมสมัยใหม่ มีการรื้อถนนที่พระองค์โปรดให้สร้าง แม้จะเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงถนนให้ใหญ่โตกว้างขวาง มีตึกอาคารทันสมัยทัดเทียมกับอารยประเทศก็ตามที แต่นั่นก็เท่ากับว่าเป็นการขัดพระราชประสงค์อย่างรุนแรง

คุณว่ารัชกาลที่ ๕ จะทรงสวพระทัยไหม
คุณว่าจะเกิดอะไรขึ้นหากพระองค์ไม่สวพระทัยขึ้นมา

เป็นที่ทราบกันคืออยู่ว่า รัชกาลที่ ๕
เป็นพระมหากษัตริย์ไทย
ที่ทรงมีพระสติปัญญาล้ำลึก รอบรู้
สุขุมคัมภีรภาพในทุกเรื่อง
หากพระองค์ไม่สวพระทัยขึ้นมา

คุณ จะเป็นเช่นไร

พบว่าอนุสาวรีย์นี้
มีอาถรรพ์
และถูกกลั่นแกล้ง

เพื่อเป็นการรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น
ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
นั่นคือการดำเนินการปฏิวัติจนเป็นผลสำเร็จ
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

▲ สิ่งก่อสร้างในแต่ละส่วนของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยล้วนมีความหมาย

▲ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลงระบอบประชาธิปไตย

หลังประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ตามกระแสวิวัฒนาการของโลกตะวันตกที่มุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิมีเสียงและมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามรัฐธรรมนูญ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แม้ในช่วงเวลานั้นคนไทยอาจจะยังไม่พร้อม แต่หลังจากปฏิวัติได้ไม่นานก็มีการเลือกตั้ง จัดตั้งรัฐบาล และมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ขึ้นอีกหลายครั้ง

กระทั่งเมื่อจอมพลแปลก พิบูลสงครามได้เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑ ของประเทศ จากนั้นประเทศก็มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดด้วยนโยบายรัฐนิยมที่ปลูกฝังค่านิยมให้ประชาชนมีความรักชาติ หวงแหนแผ่นดิน ทั้งสนับสนุนให้มีความคิดความอ่านที่ทันสมัย ทั้งการแต่งกาย ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่ดูล้ำหลังก็ปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับอารยธรรมโลกสากลมากขึ้น

เพื่อเป็นการรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง นั่นคือการรวมตัวของเหล่าทหาร ตำรวจ พ่อค้า ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นคณะราษฎรดำเนินการปฏิวัติจนเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

จอมพล ป.พิบูลสงครามในฐานะที่เป็นหนึ่งในคณะราษฎรที่ร่วมก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกที่ฝรั่งเศส ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ ครั้นดำเนินการสำเร็จ และได้ก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีบริหารบ้านเมือง จึงมีความคิดว่า

“...เมื่อสหรัฐอเมริกาเขาได้เสรีภาพมา เขาก็สร้างอนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพขึ้นเป็นอนุสรณ์ เราคนไทยได้เปลี่ยนแปลงมาสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย น่าจะสร้างอนุสาวรีย์ไว้เป็นอนุสรณ์บ้าง จึงคิดที่จะสร้างอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงการได้มาซึ่งระบอบประชาธิปไตย หรือระบอบที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง และให้เห็นความสามัคคีกลมเกลียวของประชาชนที่จะช่วยกันพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญที่ได้มาสถิตสถาพรตลอดไป...”

รัฐบาลจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดหาพื้นที่การสร้างอนุสาวรีย์ดังกล่าวขึ้น หลังจากที่ได้พิจารณาถึงสถานที่ต่างๆ อันเหมาะสมนั้น คณะกรรมการก็ได้ลงความเห็นฯ บริเวณถนนราชดำเนินที่กำลังมีการปรับปรุงอยู่ในขณะนั้น เป็นพื้นที่ที่เหมาะสม ครั้นได้สถานที่แล้วก็มาถึงการออกแบบตัวอนุสาวรีย์

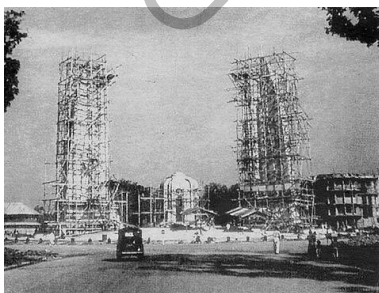
การออกแบบก่อสร้างอนุสาวรีย์นั้น คณะกรรมการได้ให้กรมศิลปากรเป็นผู้รับผิดชอบในการออกแบบและก่อสร้าง โดยมอบงานนี้ให้ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ทางการออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง

ในส่วนของการออกแบบตัวอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยนั้น ซึ่งทางรัฐบาลต้องการสร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์รำลึกความทรงจำของการที่ประเทศ

ไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในแต่ละส่วนของงานสร้างและการออกแบบ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และจิตรเสน (หมีว) อภัยวงศ์ ได้ร่วมกันคิดโครงสร้างและใส่รายละเอียดส่วนสำคัญต่างๆ ซึ่งทุกอย่างควรจะตอบโจทย์ของทางรัฐบาลและประชาชนในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี

พิธีก่อฤกษ์อนุสาวรีย์ได้ถือฤกษ์วันชาติไทยในขณะนั้น คือ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นวันก่อฤกษ์ โดยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้เป็นประธานในมณฑลพิธีพิธีเริ่มต้นขึ้นในเวลา ๙ นาฬิกา ๑๖ นาที เสร็จสิ้นเมื่อเวลา ๙ นาฬิกา ๕๗ นาที

โครงสร้างของอนุสาวรีย์ที่สำคัญก็จะมีลักษณะเป็นเสาหลัก รูปทรงคล้ายปึกนก หรือครีบทรงแบน บางคนว่าเหมือนกับปลีกล้วยผ่าซีก ตั้งตระหง่านอยู่ ๔ หลัก ตรงกลางมีแท่นทรงกลม ด้านบนเป็นฐานเพื่อตั้งพานแว่นฟ้าซึ่งมีรัฐธรรมนูญในสมุดไทยวางอยู่ด้านบน ส่วนพื้นทำเป็นลานรอบอนุสาวรีย์ มีเสาร้อยโซ่อยู่รอบ มีการตกแต่งรายละเอียดด้วยปูนปั้นภาพนูนต่ำ และประดับประดาด้วยต้นไม้ดอกนานาชนิด

▲ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยขณะที่กำลังก่อสร้าง
สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม

การออกแบบและงานสร้างอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยครั้งนั้นทางผู้ออกแบบไม่ใช่คิดขึ้นมาเพื่อความสวยงามเพียงเท่านั้น

หากในแต่ละส่วนผู้ออกแบบก็ต้องการให้มีความหมายด้วยกันทั้งสิ้น

ส่วนแรกปัก หรือครีป ๔ ด้าน ที่ตั้งสูงขึ้นไปนั้น หมายถึง บุคคล ๔ เหล่า คือ ทหาร ตำรวจ พ่อค้า ประชาชน ที่เข้าร่วมกันเป็นคณะราษฎร เปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยปัก หรือครีปจะมีส่วนสูงจากฐานถึงยอด ๒๔ เมตร หมายถึงวันเปลี่ยนแปลงการปกครอง คือวันที่ ๒๔ ของเดือนมิถุนายน

ฐานที่ตั้งของปัก หรือครีป ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ด้าน จะเป็นภาพปูนปั้น แสดงประวัติความเป็นมาของคณะราษฎร ในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ส่วนฐานที่ด้านนอกของปักทั้ง ๔ นั้นทำเป็นอ่างน้ำรับน้ำพุจากงูใหญ่

ซึ่งหมายถึงปีมะโรงอันเป็นปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ที่ออกแบบเป็นน้ำพุไหลอยู่ตลอดเวลา นั้น ก็เพื่อให้เกิดความชุ่มฉ่ำ เปรียบเหมือนคนไทยที่มีน้ำใจไมตรีให้แกกันจะนำมาซึ่งความสงบร่มเย็นและเป็นสุขกันทั่วหน้า

ฐานตรงกลางสร้างขึ้นเหมือนป้อมทรงกลม สูง ๓ เมตร หมายถึง เดือน ๓ หรือเดือนมิถุนายน (ขณะนั้นนับเมษายนเป็นเดือนแรกของปี) ตรงกับเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองสมัยนั้น และหมายถึงอำนาจ อธิปไตยทั้ง ๓ ภายใต้รัฐธรรมนูญ (นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ) บริเวณฐานป้อมอันเป็นที่ตั้งพานรัฐธรรมนูญนั้น มีพระขรรค์ ที่ประตูป้อมทั้ง ๖ ด้าน มี ๖ เล่ม หมายถึงหลัก ๖ ประการของคณะราษฎรในการบริหารประเทศ ได้แก่

๑. จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น ทางการเมือง ทางศาล ทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไว้ให้มั่นคง

๒. จะต้องรักษาความสงบปลอดภัยในประเทศให้ปวงราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข

๓. จะต้องทำนุบำรุงความเป็นอยู่ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ ให้ราษฎรมีงานทำ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาก

๔. ราษฎรมีสิทธิเสมอกัน

๕. ให้ราษฎรได้เสรีภาพ อิสระภาพ ตามขอบเขตของกฎหมาย

๖. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมอย่างเต็มที่

▲ ฉาปนิกและผู้ออกแบบมุ่งหวังให้เห็นถึงความสามัคคีของคนในชาติ ซึ่งอาจเป็นที่มาของอาถรรพ์และความวุ่นวายทั้งปวงในบ้านเมือง เมื่อบรรพบุรุษและวิญญูณนักรบโบราณไม่พอใจที่เห็นปืนใหญ่ถูกฝังดินและมีผู้คนเหยียบข้ามไปมา

สำหรับพานรัฐธรรมนูญ ตัวพานหล่อด้วยสำริด ประดิษฐานอยู่เหนือป้อม โดยมีรัฐธรรมนูญในสมุดไทย ประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า สร้างด้วยทองแดง มีความสูง ๓ เมตร หน้า ๔ ด้าน

เห็นให้ทราบถึงสาเหตุของอาถรรพณ์ที่แท้จริง ที่ส่งผลให้บ้านเมืองประสบ
ความวิฤตจนเกินพอแล้ว ทำให้ผู้เขียนต้องค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มและเปิด
ประเด็นความเชื่อและตั้งสมมติฐานถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่อีกครั้ง...

ด้วยเหตุที่ว่าเรื่องราวเหล่านี้เป็นเรื่องที่จะเฝ้าติดตามและส่งผลกระทบ
ถึงผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และหากใช้ถ้อยคำสำนวนในการเขียนไม่รัดกุม
ชัดเจน หรือสื่อความหมายออกมาให้ผู้คนในหลายๆ มิติ เข้าใจพร้อมกันก็
จะเป็นเรื่องที่ไม่ดีนัก

เมื่ออ่านมาถึงตอนนี้
ก็ขอให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณ
และใช้โสตสัมผัส
ประสบการณ์แห่งชีวิตที่ผ่านมา

วิเคราะหฺ์

.....